

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt Primvm. Theologorum conuentus de Missae sacrificio. Varias Patrum sententias de praemittenda explicatione doctrinae. Quaestio suscitata, An Christus in Coena seipsum pro nobis immolauerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

necessitate grauis emendationis, eiusque mandata. Articuli de Ordinis Sacramento minoribus Theologis propositi, & forma ipsis prescripta. Questio excitata, Num, & quo pacto Episcopi sint instituti Presbyteris superiores, iure Diuino. Studia Legatorum ad eam sopiendam, ne questio de Mansione rursus excitaretur; sed frustra. Tria ab ipsis Pontifici proposita ad rem componendam; & quodnam illi probatum. Noua contentio de loco inter Oratorem Helueticum & Bauaricum ad tempus sedata. Polonus Orator exceptus. Altempstij Legati profectio. Consilium Pontificis de Legatis addendis, sed omissum. Graue certamen super noua questione, quam diximus. Mandata à Rege Catholico Hispanis Presulibus tradita, Sedi Apostolicæ propitia: & à Casare scripta suis Oratoribus ad morum correctionem, & coniunctionem cum Gallis. Sessio his postulantis dies quindecim prorogata; idque prius probatum, dein improbatum Pontifici, & qua de causa: sed serò. Lotharingi Cardinalis aduentus.

CAPVT PRIMVM.

Theologorum conuentus de Missæ sacrificio. Variæ Patrum sententia de præmittenda explicatione doctrine. Questio suscitata, An Christus in Cæna seipsum pro nobis immolauerit.

VIGESIMOPRIMO Iulij minorum Theologorum cœtus inchoati, in quibus nec iudices nec corona locutoribus defuere. Etenim ^a inter alios cœtus, in eo primo, in quo solus Salmeron verba fecit, auditores adfuere omnes Legati, Madruccius Cardinalis, Oratores Casarei, Gallici, ac Veneti, centum quinquaginta septem ex Patribus, centum circiter minores Theologi, & præter hos duo ferè capitum millia. Reliqui deinceps habiti sunt; omnesque conuenere in agnoscenda Missa tamquam vero noui Testamenti sacrificio. Sed dum in hanc narrationem Suauis ingreditur, in ipso limine labitur, affirmans, in conuentu vigesimâ quartâ Iulij habito Georgium Ataidam Lusitani Regis Theologum dixisse, Vnicum illius dogmatis fundamentum in concordia Patrum traditione inniti, & ab eodem fuisse negatam vim probationibus, quæ deducebantur

1562.

^a Diarium,
27. Iulij
1562.

1562. bantur ex facto Melchisedech, ex celebri Malachia testimonio, & ex verbis Christi ad Apostolos in Cœna: Protestantium argumenta efficaciter ab eo producta; sed eneruiter reiecta, adeoque in sinistram suspicionem illum incidisse: eâ tamen purgatum fuisse ab iis, quæ illius collegæ ac ciues attulerant; sed paulò post inde recessisse, ac proinde non extare eius nomen in catalogis post Concilium impressis.

In primis Georgius Ataida, Comitis Castanera filius, nec eo die, nec unquam de argumentis illius Sessionis sermonem habuit, vti liquet ex Diariis & Actis. Deinde non modò è Concilio tunc non recessit, quòd in ea disputatione minùs aptè se gesserit; sed comprobatur, ibi commoratum fuisse quinque postea menses, cum Borromæus per epistolam suam, petente Oratore Lusitano Romæ scriptam Legatos^b rogat, vt illi & honorem exhibeant & fauorem; simulque optimam de ipso existimationem præ se fert. Is etiam post Synodum promotus in Lusitania fuit ad nobilem^c Ecclesiam Visei; habitusque planè fuit in multo maiori pretio, quàm ille haberetur, qui ab Oecumenica Synodo recessisset, quòd ibi ob modicam doctrinæ sanitatem haud placuisset.

Iam verò res longè aliter quàm narrat Suauis contigit in altero³ Theologo Lusitano Francisco Forero, ex Ordine Prædicatorum, cuius sermo habetur in Actis illius diei^d: & ea, quæ illi euenere, narrantur ab Archiepiscopo Iadrensi, & Mutinensi Episcopo, qui interfuerunt^e: nec ille discessit è Synodo, sed vsque ad exitum ibi perstitit, eiusque nomen recensetur in Concilio postea typis edito Antuerpiæ ac Louanij. Quin absolutâ Synodo, à Pontifice adhibitus idem fuit vnâ cum Archiepiscopo Lancianensi, & Mutinensi Episcopo, graui & honorifico molimini, Tridenti non omnino perfectò, reformandi Missalis ac Breuiarij, formandique Catechismi: fuit etiam à secretis Conuentui, destinato ad indicem ab soluendum: quapropter in præmio in Operis fronte, illius nomen inscriptum legitur^f.

Præterea inficiatus ille non est, Scripturæ testimoniis, quod intendebatur, probari, sed ratione aliâ à communi explicauit tum id quod Christo tribuitur ex similitudine Melchisedech, tum verba à Deo dicta apud Malachiam ad Hebræos^g: *Munus non suscipiam de manu vestra, ab ortu enim solis vsque ad occasum magnum est nomen meum in Gentibus, & in omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda.* Insuper id quod à Christo dictum est Apostolis in Cœna, voluit Forerus vt vim haberet ad eam consecutionem trahendam non

^b Litteræ Borromæi ad Legatos, 23. Decembris 1562.
^c Vide Aloysium Granatam in secunda parte Symboli, cap. 7. in particula, cui titulus est, *De aliis miraculis nobilibus atatis nostræ.*
^d Acta arcis Eliæ.
^e In litteris ad Corneliolum & Moronum Cardinales, 27. Iulij 1562.
^f De ipsius virtute & eruditissimis Operibus consule Xistum Senensem in Bibliotheca sancta, ad ipsius nomen.
^g Cap. 1. versu 10. & 11.

non ex meris litteræ conditionibus, sed ex vnâni Patrum interpretatione; à quibus tamen, aiebat ille, ita intelligitur, sed non affirmatur, hanc ipsorum intelligentiam esse Fidei dogma. Idcirco colligere studuit, Sacerdotum institutionem, potestatemque sacrificandi ipsis traditam, traditione quidem, non autem Scripturæ verbis comprobari; quod longè abest ab eo, quod fusè refert Suaui tantâ confidentiâ, perinde ac si suis ipse oculis ab auctographo exemplar exscripsisset: sed proprium est mendacij, quamuis à timore plerumque progeniti, socium esse temeritatis.

5 Reliqui Lusitani animaduersâ molestiâ, quam eo die Foreri sermo in cunctos diffuderat, studuerunt honorem plausumque nationi suæ recuperare, confirmantes communem locorum Scripturæ, quæ fuerant adducta, interpretationem, & responsa à Forero prolata reiicientes; non tamen per modum damnantium, sed explicantium ipsius dicta: præcipuè verò triduo post egregiam dissertationem habuit Melchior Cornelius^h, Theologus à Sebastiano Rege missus, vbi notauit, testimonium Malachiæ ita intelligi à secundo Concilio Nicæno, Actione quartâ: obseruauit, à Christo, cum esset Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, panem & vinum immolari debuisse; cumque idem Apostolis dixisset, *Hoc facite*, ipsis proinde illum imposuisse, vt panem ac vinum immolarent: suaque dicta non modicâ eruditione ac doctrinâ confirmauit.

^h Præter Acta, fusè est in Diario, 27. Iulij, 1562.

6 Conuenerant de cunctis articulis Theologi: quare à selectis Patribus Canones ac Decreta digesta sunt, quæ sexto Augustiⁱ cum reliquis Patribus priuatim communicata, quò per aliquot dies illa perpenderent; & vndecimo die generali confessui sunt proposita. Duæ hîc præcipuæ controuersiæ subortæ sunt.

ⁱ Diarium, & Acta, 6, & 17.

Altera, de qua leuius disceptatum est, An esset ante Canones apponenda aliqua doctrinæ declaratio. Partem negantem Castanea sustinuit: Id aduersari consuetudini superiorum omnium Synodorum; imitandam esse præcipuè Synodum Apostolorum, quibus factis fuit dicere: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis*. Ita sapientes iudices agere, qui rationes latis sententiis non apponunt: id aptius esse ad conseruandam Concilij auctoritatem, omnemque ansam oppugnatoribus amputandam. Huiusmodi doctrinam videri inutilem ad permouendos hæreticos, quippe nixam traditionibus, quas illi aspernantur; superuacaneam Catholicis, qui excipiunt vsurpantque sine dubitatione cunctos Missæ ritus, ac satis nouere, ea omnia antiquitati & auctoritati conformari. Ad hanc sententiam accessere Episcopi Clodiensis & Stabienfis: alter, vt illam roboraret, dixit,

N. 3

Nostræ

1562. Nostræ diuturnissimæ possessioni opus non esse alio fundamento ad eam stabiliendam: alter, Transmissam fuisse Iulij III. ætate formatam quamdam iam paratam doctrinæ super eo argumento, & ab hæreticis aduersum illam multa obiecta ac vulgata fuisse, quibus euenire posset, quò minùs tunc satisfaceret vt par est, ob breuitatem temporis ac scripturæ, de iis articulis, adeoque subiri discrimen minuendæ potiùs quàm augendæ firmitudinis definitionibus. Idem pariter opinabatur Episcopus Quinque Ecclesiarum, admonens, fatius esse modum imponere tot libellis, sæpè inter se repugnantibus, de huiusmodi argumento iam editis, qui in Ecclesiæ agro eua-debant potiùs aut contentionum zizania, aut superfluitatis palea, quàm flosculi formositatis.

* Acta, ac
litteræ Ia-
dreosifis,
10 Augusti
1562.

Ex altera parte Callinus * Archiepiscopus Iadrensis, Ruberius 7 & Blancus, alter Senogalliensis, alter Auriensis Antistes, Io. Baptista Osius Reatinus, & Alexander Sforria Parmensis, qui postea inter Purpuratos eluxit, & de quo inter primas Pauli IV. turbas locuti sumus, breuem aliquam explicationem voluissent, quæ ad merè declarandos Canones, non ad eos comprobandos, nec ad hæreticos conuincendos vim obtineret: Rem ampliùs integram non esse; iam innotescere, admotam aliàs à Concilio manum fuisse huic doctrinæ operi: ea tunc si retraheretur, visum iri reprehensionibus aduersariorum cedere, simulque aut opus ipsum perfici non posse, aut opifices satis non esse: vtrumque indecorum Ecclesiæ. Seruandam tamen breuitatem sobrietatemque, laudatam ex iis quæ primæ sententiæ fautores attulerant.

Sed tertia opinio vicit: Ponendam esse in fronte Sessionis do-8
ctrinam pro thematis dignitate, quâ doctrinâ confirmatæ videren-
tur definitiones, & ea quæ opponuntur, abiecta. Ita censuit Pau-
lus Iouius Nuceriensis Episcopus; & pro hac parte pugnarunt acri-
ter Stella, Fuscararius, Bouius, & Prosper Rebiba Episcopus Troia-
nus: Prætermitti non posse omnem explicationem doctrinæ ob ra-
tiones adductas à propugnatoribus secundæ sententiæ: nec pari-
ter breuem esse adhibendum sermonem, ne aduersariorum argu-
menta insolubilia viderentur. Si Concilium eum morem tenuerat
in superioribus argumentis, longè id impensius agendum tunc in eo
argumento, non expenso ab antea actis Conciliis, amplo ac difficili,
& à variis sectis oppugnato. Adiecit Franciscus de Gado, Antistes
Lucensis in Hispania, Deberi fidelibus non modò definitiones eo-
rum quæ essent credenda, sed non minùs Pastoribus & Concio-
natoribus deberi doctrinam eorum, quæ ab ipsis tradenda sunt po-
pulis

pulis ad dogmatum explicationem & confirmationem : nec eam expositionem doctrinæ meliùs alibi ab Ecclesia præstari posse, quàm in Oecumenica Synodo, ubi sapientiæ flos conuenit, ubi quæ singuli nouerint cunctis communicantur, & ubi veritatis Spiritus præfens est. 1562.

9 Castanæ argumentis respondebant Petrus Camaianus Fæsularum Episcopus, & Didacus Couarruias Ciuitatensis : Non solius iudicis partes agere Synodum, sed simul magistri ac parentis, & oportere, ut doctrinam magis quàm gladio hæresim ipsa profligaret. Id Fuscararius corroborabat ex eo quod communiter scholastici tradunt in præfatio Magistri Sententiarum : Fidei quoque dogmata exornanda esse atque illustranda rationibus, non quasi nostræ Fidei fundamentis, sed tamquam munitionibus aduersus obiecta non credentium. Aiebat Stella : Non ex eo quòd hæretici traditiones reuerterent, deserendum esse à Concilio usum huiusmodi præualidarum probationum ; stultum esse litigatorem, qui in sua intentione stabilienda tacet id quod potissimum conuincit, eò quòd aduersarius illius despectum præ se ferat. Idem comprobabat Gadus : Quoniam reuera nequeunt etiam hæretici huiusmodi probationes respicere, ubi reiecta ipsarum efficacitate non habent unde reliquas, quibus ipsi utuntur, tamquam veteres agnoscant : unde nam ipsis innotescere, nisi ex Traditione, Euangelium ab ipsis acceptum, illud idem esse quod à sacris Auctoribus dictatum est, & ab Apostolis promulgatum ? Denique ad Synodorum superiorum consuetudinem respondebat Iulius Magnanus, ex Minorum Ordine Episcopus Caluensis : Præter recentissimum ac validissimum exemplum ipsius Tridentini Concilij in præteritis Sessionibus, etiam in Ephesino Canones obscuriores adiecta doctrinæ luce fuisse à Cyrillo declaratos. Verumtamen ij omnes cupierunt, ut exemplar propositum, quod ne suis quidem auctoribus satis probabatur, reconcinnaretur^l ; utque, quando complures eruditi libri de huiusmodi argumento conscripti fuerant, opus Concilij esset, ut ita loquamur, coronis quædam, quæ perficeretur ædificium.

10 Dum hac de re disputabatur, excitata fuit secunda & maior quæstio, An Christus seipsum Patri obtulerit sacrificium in Cœna, an solum in Cruce. Ea de re nihil in paratis Decretis habebatur ; propterea quòd illis formandis præerat Seripandus, cui numquam visum est operæpretium esse, huiusmodi definitionem assumere, sed videbatur in doctrina Iulio sedente digesta positum id fuisse. Et Salmeron, cui Sorus in eo aduersatus est, cum sententiam de articulis

l Litteræ commemoratæ Archiepiscopi Iadrensis, & Acta Paleotini.
m Epist. Seripandi ad Borromæum, 6. Septembris, & epistola iam dicta Iadrensis, & altera, 13. Augusti 1562.

1562. culis proferret, rem fusè affirmando agitarat, suasque rationes postea Patribus scripto exhibuerat: & nonnulli rebantur, non posse rectè fundari articulum, nimirum, Eucharistiam esse *propitiatorium sacrificium*, in eo argumento, quòd Christus fuerit Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, hoc est, panis ac vini, si relinqueretur ambiguum, an Christus unquam obtulisset *propitiatorium sacrificium* per panem ac vinum. Verùm cum Decreta Patrum conuentui sunt exposita, extemplò varix super ea controuersia sententiæ exortæ sunt; & sicut res in quæstionem vocatæ attentionem animi ad se fortius trahunt quàm manifestæ, quibus ingenium nihil de suo tribuit, nec potest partes maximè delectabiles inuentoris agere, complures studium ratiocinationemque ad hoc argumentum conuerterunt. Nec id mirum accidit; Natura quippe vel maximè propriam hominis in eo posuit affectionem Spei, quæ suum quoddam peculiare bonum in ipsa boni arduitate plurimum amat.

CAPVT II.

Varia sententiæ, earumque fundamenta, de memorata quæstione, & alia in Decretis expensa & composita.

SVper disputatione, de qua diximus, quatuor in classes Patres diuisi. In primam abiit Madruccius Cardinalis, & cum eo Petrus Antonius de Capuo Archiepiscopus Hydruntinus, Castanea, & alij complures, affirmantes, Christum pro nobis seipsum in Cœna sacrificasse, idque Scripturæ oraculis, Patrum testimoniis, auctoribusque Græcis ac Latinis confirmantes: & addebat Castanea, id etiam in libello *Interim* Germanici contineri. Ioannes Antonius Pantosa Episcopus Literarensis considerauit verbum à Christo ad Apostolos dictum, & in ipsis ad Sacerdotes: expensum quoque ad id ipsum à Melchiorre Cornelio, *Hoc facite*: quod verbum pro certo ponit rem quamdam omnino consimilem rei præceptæ, antea peractam, & postea indicatam, cum id importetur illo pronomine *hoc*. Iam verò Christus, aiebat ille, præcepit Apostolis, & in ipsis præcepit Sacerdotibus, non solum ut Eucharistiam acciperent, nec solum ut consecrarent, quod satis non erat ad illos Sacerdotes constituendos; sed ut offerrent sacrificarentque pro nobis & pro nostris peccatis. Igitur ipse in ea actione, quam nobis imitandam proposuit, obtulit sacrificium propitiatorium. Id confirmauit productâ S. Thomæ doctrinâ, quòd in extrema formæ prolatione fit simul à Sacerdotibus & consecratio & oblatio & sacrificium: